

Samskipið suðuroyarsigling- ina og skotlandssiglingina

Siggi nú í internettíðindum, at Skipafelagið Føroyar hevur í umbúna at niðurlægja Skotlandssiglingina.

Útflutningur, innflutningur, mentan og samskipti

Føroyingar hava altíð ynskt gott samband til Skotlands.

Høvuðsorsøkin er, at størstur partur av føroyska útflutninginum fer til Skotlands og til Bretlands.

Fyri útflutning av fiski hevur tað eisini stóran týdning, at Skotland er okkara næsti granni, sum samstundis eisini hevur vega-samband til Europeiska meginlandið, soleiðis at tá fiskur fiskur er kominn í land í Skotlandi, er bert eftir at koyra, so kemur fiskurin skjótt fram til keyparan nærum allastaðni í Europa.

Tað eru stórir møguleikar fyri føroyska innflutningin við betri sambandi við Skotland.

Vinnuliga og politiskt verður hesin parturin av orðaskiftinum illa tikin við.

Tað verður sagt, at hava minni týðning. Tað hevur minni týðning - jú; men tað er als ikki týðningarleyst.

Tað eru møguleikar at fáa eins góðar vørur í Skotlandi sum í Danmark. Tá vørurnar samstundis vanliga eru billigari, hevur hetta stóran týðning fyri føroyska samfelagið, á tann hátt fær føroyska samfelagið og føroyski brúkarin meira nyttu burtur úr tí peningi, sum nú einaferð eru at hústas fyri.

Skúlaflakkar í fólkaskúlanum, HF-flokkar, handels-skúlanæmingar og hægri út-búvingar hevði brúkt møguleikan fyri út-búgingarligum samstarvi við Skotland. Lærarar og aðrir fakfólk- ar hava tikið eftirútbúgvingar í Skotlandi.

Ahugabólkar fyri at vörðveita føroyska bátin hava funnið samhugaðar í Skotlandi.

Ung fólk hava fingið sær út-búvingar í Aberdeen. Familjumenn hava fingið sær arbeiðið í skotska olju- iðnaðinum og hava ferðast heim eina ferð um mánaðin til familjuna.

Spakuliga tók alt føroyska samfelagið - vinna, skúlar, áhugafeløg og familjur - ímóti teimum mentunarlugu og út-búgingarligu møguleikum, sum vóru meðan sambandið til Skotlands var betri eitt tíðarskeið.

Tað er sjálvandi leingi, aðrenn Skotland fær eins stóran týðning sum Danmark fyri okkum handils- ligu og mentunarlugu. Tað er okkara næsti granni.

Føroyingar fella seg væl millum skotar. Tað er framanundan knýtt vna- bond. Nógvar føroyingar búgva í Skotlandi og í Bret-

landi. Í Skotlandi er olju- vinna lík tí, vit vænta í Føroyum.

Tað er vert at royna at stimbra møguleikarnar.

Royndirnar higartil

Rutusambandið millum Føroyar og Skotland hevur mestu tíðina verið loyst sum ein partur av sambandinum millum Føroyar og Danmark. Tað hevur fyri ferðandi millum Føroyar og Danmark verið merkt sum ein stegður í rullinum og ein longjan av ferðatíðini. Skotland gleið burtur úr ferðafólkaferleiðinum og varð bert røkt við farmaskipum.

Við siglingin við Smyrli millum Føroyar og Aberdeen varð roynt at fáa Skotlandssiglingina at standa einsamalla.

Royndin vísir, at tað er eitt rimuliga stórt grundarlag, men ikki nóg mikið til at gjalda rakstrar-kostnaðin.

Skipafelagið roynir síðan aftur við at skipa Skotlandssiglingina sum ein part av farmasiglingin til Danmarkar. Teir siga nú frá, at teir muga niðurlægja farleiðina.

Smyrli Line sigldi til Skotlands um summarið teirra fyrsta ár við Norrønu; men teir góvust, og ongar ætlanir eru um at byrja aftur. Stutt kann tí sigast:

Tað bar ikki til hjá Skipafelagnum at hava Skotlandssiglingina saman við siglingini til Danmark á einum skilaligum tænastustøði.

Tað bar ikki til við Smyrli at hava eina sjálvstøðuga sigling til Skotlands á einum figgarligum grundarlagi, sum føroyska samfelagið var sinnad at bera kostnaðin av.

Tað má harafturat mestast rættiliga avgjørt, at tað er ikki privatut fløguhugur at royna at byggja upp sjálvstøðuga farleið til Skotlands.

**Fløgving, skipasam-
band ella bilferja**
Tann besti kombinerandi

Tað er ikki gjørligt at byggja eina farleið millum Føroyar og Skotland upp, uttan at hetta kostar nakað av almennum peningi.

Avgjørt bilagasta loysnin er samskipan av sigling til Suðuroyar og sigling til Scrabster.

Samstundis fæst størri nytta av fløguni í nýtt Suðuroyarskip. Tá er tað eisini náttúrligt at ráð verða til eitt betri Suðuroyarskip.

Møguligt er at finna nýtiliga loysn fyri samband til Suðuroynna, tá Suðuroyarskipið er burturi.

Spurningurin er, um føroyska samfelagið vil hava eina biliga Skotlandssigling, um føroyska samfelagið fleiri ár framfeir er sinnad at finna nógvar milliónir til eitt sjálvstøðugt skip? Ella um tað heilt einfalt onki alment stuðlað farma/bilafarjúsamband skal millum Føroyar og Skotland.

Tá kunnu vit sjálvandi vóna og droyma um, at tað eru so góðar handils- og grundir fyri siglingini, at privat partafelag byrjar siglingina av sínum eintingum.

Kanska hendir tað, men álvaratos er tað trúligt? spyr Jón Rasmussen, verkfrøðingur

møguleikin fyri útflutningi, innflutningi og ferðasambandi er at funnin verður ein bilafarjuloysn.

Við bilferju ber til, at føroyskir persónbilar og lastbilar koyra til Skotlands og víðari til Europeiska meginlandið. Tað gevur møguleikar fyri einari føroyskari bilafarjuloysn.

Sjálvt um nógvar ferðafólk ynskja at fløgvingin verður útbygd, so tekur hetta eisini tíð. Fyri nógvar brúkarar er tað av stórum týðningi at koyra víðari í Skotlandi.

Hetta vilja teir ofta helst gera í egnum bili. Tað er tí ikki ein nóg loysn bert av hava farmaflutning við skipi og fólkaflytning við fløgari, tí tá missur sambandið ta týðningarmiklu dygdina av at kunna flyta fólk, akfør og farm samstundis frá einum veganeti til annað veganeti.

Floksamband við náttúrliga mennast saman við regluligum bilferjúsambandi.

Møguleikar

Tað er tí ikki líkt til, at Skotlandssiglingin kann byrja av nýggjum, uttan at politiskt

av nýggjum verður funnin ein loysn, sum brúkarin og føroyska samfelagið kunnu góttaka.

Skal veganetið nýttast og ferðasambandið mennast, er neyðugt at ferðafólk, persónbilar, lastbilar og farmur kunnu ferðast høgliga.

Ein bilferja millum Føroyar og Skotland skal sigla úr Føroyum seint í vikuni fyri at hava við útflutningsvørur til skotska, enska og europeiska marknaðin.

Siglast skal úr Skotlandi soleiðis at innflutningsvørur eru í Føroyum sunnudag ella mánamorgun. Aðrar tíðir í vikuni vil innflutningsvørur verða mundaðar minni á farleiðini.

Tað hevur ikki eydnast at víst á nakra biliga loysn, uttan at hendað verður tengd saman við strandfararsiglingini. Tað er soleiðis, at allar strandfararferjurnar skulu skiftast út rættiliga skjótt - tað skal helst gerast so skjótt yvirhøvur gjørligt - t.v.s. innan fyri eitt 10 ára-tíðarskeið.

Tað skal m.a. keypast/ byggjast nýtt Suðuroyarskip. Tað skal keypast/byggjast

ein ferja, sum vanliga verður brúkt á aðrari farleið, men tá Suðuroyarskipið er í dokk 2-4 vikur um árið, skal næststørsta ferjan røkja Suðuroyarskipið.

Tað skal kanska keypast/ byggjast ein katamaranur at røkja sambandið millum Skálafjørðin, Nólsoynna og Tórshavn gerandisdagar og Suðuroynna um vikuskifti.

Møguleikarnir eru nógvar, spennandi og kostnaðarmiklir.

Tað eru fleiri av hesum møguleikum, sum samsvara væl við, at Suðuroyarskipið eisini í vikuskiftinum røkir eina regluliga vikuskiftis-sigling til Skotlands.

Specifikatiónirnar til eina góða Suðuroyarskipið og til eina góða Skotlandsferju eru nær um eins.

Nyttan av fløguni verður munandi størri við at ferjan røkir báðar uppgávur. Fløgan er bál omanfyri 100 mió. kr.

Tá sama góða ferja verður brúkt bæði til Suðuroyarsigling og Skotlandssigling verða bindingar.

Ikki er møgulegt at sigla longur enn til Scrabster. Ferjan verður burtur frá siglingini til Suðuroyar leygdagard og sunnumorgun.

Neyðugt er at finna eina brúkliga loysn upp á Suðuroyarsambandið teir umleið 30 tímarnar um vikuna, sum ferjan er burturi.

Ein góð loysn er, at ein katamaranur, sum verður brúktur gerandisdagar norðanfyri, leygdagard og sunnumorgun røkir siglingina til og frá Suðuroynni.

Önnur loysn er, at næststørsta ferjan hjá Strandfaraskipum Landsins siglir leygdagard og sunnudag til Suðuroyar.

Næststørsta ferjan vil um 5-10 ár verða ein nýggi ferja til støddar sum Dúgvan men við stabilisatorum, so komforturin verður ikki nógvarðrvisi enn við Smyrli í dag.

Valda loysnin kann verða fyriskipað við at lata Strandfaraskip Landsins

standa fyri øllum søluarbeiðnum av farleiðini, sum tá Smyrli sigldi.

Annar møguleiki er at skipa sølupartin í eitt alment/privat partafelag, sum hevur avtalu við Strandfaraskip Landsins um pláss og prís fyri flutningin, og hetta felagið er sambindingarlið millum føroysku og útlandsku brúkarar um flutning víðari millum marknaðarnar.

Niðurstøða

Fyri Føroyar er týðningur av góðum sambandi til Skotlands stórum fyri útflutning, innflutning, mentunarlíg samstarv og ikki minst fyri okkara møguleikar at verða meira gheftir av donskum út-búgvingum og donskum handilsfyrirøkum.

Tað er ikki gjørligt at byggja eina farleið millum Føroyar og Skotland upp, uttan at hetta kostar nakað av almennum peningi.

Avgjørt bilagasta loysnin er samskipan av sigling til Suðuroyar og sigling til Scrabster.

Samstundis fæst størri nytta av fløguni í nýtt Suðuroyarskip. Tá er tað eisini náttúrligt at ráð verða til eitt betri Suðuroyarskip.

Møguligt er at finna nýtiliga loysn fyri samband til Suðuroynna, tá Suðuroyarskipið er burturi.

Orðaskiftið hevur verið um hetta og líknandi mál fleiri ferðir.

Løgmaður sum samferðslumálaráðharrin kann velja at gera eina kanning; men eg meti so avgjørt, at royndirnar eru nóg drúgvur, og neyðugar kanningar eru gjørdar til at taka høvuðsavgørðina.

Ynskir føroyska samfelagið eina biliga Skotlandssigling, har Suðuroyarskipið siglir til Scrabster?

Ynskir føroyska samfelagið fleiri ár framfeir at finna nógvar milliónir til eina loysn við sjálvstøðugum skipi?

Tíðir møguleikin er heilt einfalt at góttaka, at tað ikki er alment stuðlað farma/bilafarjúsamband millum Føroyar og Skotland.

Tá kunnu vit sjálvandi vóna og droyma um, at tað eru so góðar handils- og grundir fyri siglingini, at privat partafelag byrjar siglingina av sínum eintingum.

Kanska hendir tað, men álvaratos er tað trúligt?

Eg vil ynskja gott orðaskifti.

Tásiilaq 19. februar 1998

**Jón Rasmussen,
verkfrøðingur**

e-mail:
jonras@greenent.gl
tlf.: 009 299 981 583